

**K. Cyrek, T. Madeyska, A.
Nadachowski, P. Marosik**

**Kostkowice, st. 4, Jaskinia Deszczowa,
gm. Kroczyce, woj. częstochowskie,
AZP 91-52/-**

Informator Archeologiczny : badania 29, 4-5

1995

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Klonowice, st. 11
gm. Czersk, woj. bydgoskie
AZP 22-38/—

Uniwersytet Łódzki Katedra Archeologii

Badania prowadziły dr L. Domańska i mgr S. Ruta. Finansowane przez Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków Archeologicznych w Bydgoszczy i Uniwersytet Łódzki. Pierwszy sezon badań. Obozowisko mezolityczne.

Stanowisko położone jest na piaszczystym cyplu, ograniczonym od południa niecką jeziora Skrzyńki Małe (w tej części obecnie już zarośniętą), a od wschodu rzeką Wdą. Prace skoncentrowane zostały we wschodniej części stanowiska, w pobliżu rzeki. Złożono 3 wykopy o łącznej powierzchni 45 m².

Przy południowej ścianie wykopu II, poniżej warstwy ornej, w obrębie szaroczarnej warstwy piaszczysto-żwirowej z domieszką humusu wystąpiło skupisko przepalonych kamieni niewielkich rozmiarów (do ok. 12 cm średnicy). W obiekcie tym nie znaleziono artefaktów prądziejowych. Łączyć go należy z działalnością człowieka w czasach nowożytnych, w pozostałych wykopach nie zaobserwowano żadnych obiektów.

Materiał zalegał w układzie bezkrzemienicowym subpowierzchniowo. Wydobyto 313 krzemieni i 6 fragm. ceramiki nowożytniej. Inwentarz krzemienisty wykonany został w całości z surowców narzutowych bałtyckich. Dominującymi technikami eksploatacji są odlupkowe — huszczniowa i zwykła. Wśród zachowanych rdzeni przeważają formy huszczniowe nad wiórowymi (rdzenie wiórowe jednopiętowe) i odlupkowymi zwykłymi. Zestaw narzędzi jest skromny: drapacz wiórowy, 3 skrobacze, półsurowiec fragmentarycznie retuszowany i ze śladami pracy oraz zbrojniki (tylczaki, półtylczaki, trójkat). Wydzielono także 3 rylcowce.

Zespół ten wykazuje nawiązania zarówno do kultury komornickiej, jak i grup postmaglemoskich.

Materiały przechowywane są w Katedrze Archeologii Uniwersytetu Łódzkiego.
 Badania będą kontynuowane.

Kostkowice, st. 4,
Jaskinia Deszczowa
gm. Kroczyce,
woj. częstochowskie
AZP 91-52/—

Muzeum Archeologiczne i Etnograficzne w Łodzi

Badania prowadził dr K. Cyrek (MAiE) przy współudziale doc. dr T. Madeyskiej (sedymentologia), A. Nadachowskiego (paleozoologia), P. Marosika (geomorfologia). Wykopiska realizowane w ramach projektu badawczego KBN nr 1P10811704 we współpracy z Państwową Służbą Ochrony Zabytków w Częstochowie. Drugi sezon badań. Kilkufazowe osadnictwo z paleolitu schyłkowego, górnego i środkowego.

Tegoroczne prace terenowe w ramach projektu pt. „Osadnictwo prądziejowe w Skałach Kroczyckich na tle zmian środowiska przyrodniczego” koncentrowały się w Jaskini Deszczowej oraz w dolinie rzeki Białki.

Jaskinia Deszczowa leży na północno-wschodnim zboczu Góry Popielowej w Skałach Kroczyckich. Tegoroczny wykop nawiązywał do ubiegłorocznego i objął powierzchnię 19 m², powiększając przebadany obszar do 32 m².

Przed wejściem do Jaskini, w stropie jasnożółtych piasków warstwowych odkryto nowy, najmłodszy na stanowisku obiekt kulturowy. Był to fragm. owalnej w planie i niec-

kowatej w przekroju jamy, której wypełnisko stanowił brunatny piasek z węgielkami drzewnymi. W górniej partii wypełniska leżało kilka płaskich kamieni, pod którymi znaleziono kilkanaście fragm. kości zwierzęcych, 2 mikrolityczne drapacze, mikrorylec i fragm. nieokreślonej formy retuszowanej. Jest to schyłkowopaleolityczna jama paleniskowa o epi-magdaleńskim charakterze kulturowym.

Wszystkie cztery odkryte w ubiegłym roku poziomy kulturowe zostały uzupełnione kolejnymi zabytkami. I tak, do najmłodszego zespołu oryniackiego doszły m.in.: 2 wiórowce oryniackie, drapacz pyskowany, wysoki drapacz krążkowy, rylec węglowaty, narzędzie klinowate, rdzeń zaczątkowy oraz starannie zagładzone ostrze kościane, fragm. poroży renifera ze śladami obróbki i przecięty w poprzek kiel niedźwiedzia jaskiniowego.

Tegoroczne znaleziska z drugiego poziomu kulturowego potwierdziły jego oryniacki charakter. Natomiast uzyskane w tym roku zabytki z najstarszych stratygraficznie warstw kulturowych przekonują o ich środkowopaleolitycznej genezie. Są to m.in. wielopiętwe rdzenie odlupkowe, lewluaskie odlupki, zębate i wnękowe narzędzia oraz zgrzeblo. Wśród wyrobów kościanych wyróżnia się zachowany w trzech fragm. przedmiot, wykonany z poddanego starannej obróbce, masywnego zębra zwierzęcego. Znaleziska te z uwagi na brak charakterystycznych elementów trudno zaklasyfikować do określonej tradycji kulturowej. Zalegały one w warstwach deluwialnych piasków z domieszką substancji organicznych, o najprawdopodobniej wczesnovistuliańskiej genezie.

Badania będą kontynuowane.

Krasice, st. 7
gm. Mstów, woj. częstochowskie
AZP 86-51/13

Państwowa Służba Ochrony Zabytków
w Częstochowie

Badania prowadziła mgr Kurgan-Przybylska z mgr Iwoną Młodkowską-Przepiórowską. Finansowane przez Państwową Służbę Ochrony Zabytków w Częstochowie. Drugi sezon badań ratowniczo-interwencyjnych. Obozowisko schyłkowopaleolityczne, osada kultury łużyckiej.

Badaniami objęto południowo-zachodnią część dzikiej piaszkowni, odsłaniając 5 obiektów, z których dwa (nr 1 i 4) można interpretować jako dolki postlupowe; w ich wypełnisku znajdowały się drobne fragm. ceramiki łużyckiej.

Funkcja pozostałych obiektów jest niejasna. W obiektach 2 i 3 również wystąpiły drobne fragm. ceramiki łużyckiej oraz wyroby krzemienne. Fragmenty naczyń, wyroby krzemienne, a także naturalne okruchy krzemienne zalegały też w eolicznym piasku do głębokości ok. 0,4 m. W przeciwieństwie do badań z 1993 r. pozyskano niewielką ilość wyrobów krzemiennych (29) — były to wióry, odlupki i rdzeń oraz 2 odlupki z limnokwarcytu. Materiały krzemienne wiązać można ze schyłkowym paleolitem.

Stanowisko w południowo-zachodniej części wiązać można z osadą łużycką, natomiast w okresie schyłkowego paleolitu teren ten był peryferią obozowiska, które w świetle badań z 1993 r. można umiejscawiać w centralnej, zniszczonej części piaszkowni.

Badania będą kontynuowane w ramach interwencji konserwatorskich.

Kuligowo, st. 7, gm. Międzyrzecz, woj. gorzowskie — patrz: środkowa i późna epoka brązu

Michałów, „Rydno”
gm. Wąchock, woj. kieleckie

Państwowa Służba Ochrony Zabytków
w Kielcach

Badaniami kierowali mgr mgr H. Królik (IAE PAN) i A. J. Tomaszewski (PMA). Finansowane przez Państwową Służbę Ochrony Zaby-